

- Država se zadužila u inozemstvu te se obvezala pravodobno vraćati dug uz odgovarajuću kamatu. Kako se naziva institucija čija je osnovna uloga kontrolirati ispunjavanje financijske obveze države u opisanome primjeru?
  - Svjetska banka
  - Međunarodni monetarni fond
  - Svjetska trgovinska organizacija
- Koji je oblik ekonomske politike primijenila država kada je zbog rasta inflacije povećala poreze kako bi ograničila prekomjernu ukupnu potražnju i suzbila inflaciju?
  - monetarnu
  - ekspanzijsku
  - kontrakcijsku
- Kako se naziva tip gospodarskoga sustava u kojemu su resursi u vlasništvu obitelji te ne postoji nacionalno gospodarstvo?
  - komandno
  - običajno
  - tržišno
- Koji je od navedenih ekonomskih teoretičara najvažniji predstavnik neoliberalne ekonomije kojoj je postavio temelje monetarizma?
  - Adam Smith
  - Arthur Cecil Pigou
  - Milton Friedman
- Ako na lokalnome tržištu cijena mesa pada, interes kupaca za mesom raste te su spremni kupiti više mesa. Kojim se pojmom opisuje rast interesa kupaca za mesom uslijed pada cijene mesa?
  - ponuda
  - potražnja
  - ravnoteža
- Koji od navedenih ekonomskih problema proučava makroekonomija?
  - kako zaustaviti trend rasta stope deflacije
  - kako uštedama na proizvodnim čimbenicima povećati dobit
  - kako povećati intelektualni kapital poduzeća u uvjetima recesije
- U koju se vrstu dobara ubraja Sunčeva energija koja se uz pomoć solarnih ploča pretvara u toplinsku energiju za proizvodni pogon?
  - u potrošno dobro
  - u slobodno dobro
  - u ekonomsko dobro
- Poduzetnik uvodi suvremenu proizvodnu tehnologiju u posao čime povećava količinu proizvedenih dobara. Na koje se temeljno ekonomsko pitanje odgovara u opisanome primjeru?
  - Što proizvoditi?
  - Kako proizvoditi?
  - Za koga proizvoditi?
- Država je ostvarila bruto nacionalni dohodak po stanovniku od 52 000 američkih dolara, što je generiralo rast osobne i zajedničke potrošnje. Kako se naziva dosegnuta razina životnoga standarda?
  - blagostanje
  - razvijenost
  - bogatstvo
- Poslovna organizacija A iznajmila je 300 igračih konzola poslovnoj organizaciji B. Kako se naziva priljev novca koji je poslovna organizacija A ostvarila iznajmljivanjem igračih konzola?
  - prihod
  - dobitak
  - dohodak
- Koji je ekonomski teoretičar isticao da država svojim mjerama mora poticati potrošnju te na taj način utjecati na investicije i gospodarski rast?
  - John Maynard Keynes
  - Joseph Schumpeter
  - Thorstein Veblen
- Kako se naziva tip gospodarskoga sustava u kojemu su resursi isključivo u privatnome vlasništvu, država ima ulogu zaštite vlasništva pojedinaca, a potražnja za proizvodom diktira njegovu ponudu?
  - komandni
  - mješoviti
  - tržišni
- Proizvođač sladoleda odlučio je povećati svoju proizvodnju tijekom ljetnih mjeseci te najveći dio proizvoda preusmjeriti u hrvatska ljetovališta. Koja je tržišna funkcija opisana u primjeru?
  - selektivna
  - alokacijska
  - distribucijska
- Kako se naziva vrsta tržišta na kojemu se razmjena dobara i usluga odvija između pet država prema određenim zakonitostima i pravilima?
  - nacionalno
  - međunarodno
  - svjetsko
- Tvrtka je sredstvima iz EU fondova proširila tehničke proizvodne kapacitete za 25 %, što je rezultiralo povećanjem broja gotovih proizvoda od 38 % na godišnjoj razini. Kojim se pokazateljem uspješnosti može izraziti postignuti rezultat poslovanja u opisanome primjeru?
  - likvidnost
  - rentabilnost
  - proizvodnost
- Koji od navedenih ekonomskih problema proučava mikroekonomija?
  - kako povećati stopu rasta nacionalnoga proizvoda
  - kako potrošači raspoređuju ograničene dohotke na tržištu dobara i usluga
  - kako smanjiti porast godišnje stope inflacije mjerene potrošačkim cijenama
- Na koje se temeljno ekonomsko pitanje daje odgovor kada se raspodjela društvenoga proizvoda obavlja primjenom tržišnih mehanizama i mjera ekonomske politike države?
  - Što proizvoditi?
  - Kako proizvoditi?
  - Za koga proizvoditi?
- Koje je godine započela najznačajnija gospodarska kriza 20. stoljeća, Velika depresija, slomom burze na Wall Streetu?
  1929. godine
  1931. godine
  1933. godine
- Koji od navedenih zadaća obavlja središnja banka?
  - Provodi poreznu politiku.
  - Upravlja javnim rashodima.
  - Kreditira poslovne banke i državu.
- Kako se naziva tržišna struktura u kojoj je država jedini davatelj usluga infrastrukture električnih mreža?
  - oligopol
  - monopol
  - monopson
- Poduzeće treba svježi kapital i odlučuje se za izdavanje vrijednosnih papira kojima jamči da će vlasnicima vrijednosnih papira po isteku roka dospjeća vratiti uplaćene iznose s pripadajućom kamatom. Kako se naziva opisana vrsta vrijednosnih papira?
  - državne obveznice
  - municipalne obveznice
  - korporativne obveznice

22. Agencija specijalizirana za organizaciju svečanosti je budućem bračnom paru osmislila kompletan protokol za dan vjenčanja. Kako se naziva opisano ekonomsko dobro koje je agencija osmislila i naplatila?
a) roba   b) usluga   c) proizvod
  23. Vlasnik je poljoprivredno zemljište dao na korištenje poduzetniku po cijeni od 10.000 kuna godišnje. Kako se naziva iznos koji će primiti vlasnik poljoprivrednoga zemljišta?
a) renta   b) plaća   c) najamnina
  24. Kojoj vrsti proizvodnih čimbenika pripada koncesija na pomorskome dobru za gospodarsko korištenje plaže?
a) radu   b) kapitalu   c) prirodnim izvorima
  25. Kako se naziva financijski izvještaj poduzeća koji prikazuje vrijednost imovine i njezinih izvora na određeni dan?
a) Bilanca   b) Račun dobiti i gubitka   c) Izvještaj o promjenama kapitala
  26. Tvrtka je osim prodajom proizvoda ostvarila priljev novca i u obliku dividende te najamnine. Navedene stavke evidentirane su u Računu dobiti i gubitka. Kako se nazivaju stavke iz opisanoga primjera?
a) rashodi   b) dobitak   c) prihodi
  27. Kako se naziva tržišna struktura u kojoj su, primjerice, Hrvatske vode jedini pružatelj usluga za upravljanje vodama u Republici Hrvatskoj?
a) monopson   b) monopol   c) oligopol
  28. Koju od navedenih zadaća obavlja središnja banka?
a) Provodi poreznu politiku.   b) Upravlja javnim rashodima.   c) Kreditira poslovne banke i državu.
  29. Koji instrumenti monetarne politike omogućuju kontrolu ponude novca i likvidnost bankovnoga sustava?
a) oročeni depoziti   b) obvezne rezerve   c) operacije na otvorenome tržištu
  30. Kako se naziva sustavna materijalna potpora kojom država sredstvima iz proračuna pomaže mladim obiteljima pri otplati stambenoga kredita?
a) donacija   b) subvencija   c) socijalni transfer
  31. Vlasnik građevinskoga obrta se orijentirao isključivo na gradnju bazena zbog velike potražnje za njima. Na koje je temeljno gospodarsko pitanje time odgovorio taj poduzetnik?
a) Što proizvoditi?   b) Kako proizvoditi?   c) Za koga proizvoditi?
  32. Osoba je položila novac na štedni račun u banku te ostvarila zaradu od 3 %, a da je novac uložila u dionice, ostvarila bi zaradu od 8 %. Kako se naziva trošak propuštene mogućnosti zarade u opisanome primjeru?
a) trošak banke   b) trošak kapitala   c) oportunitetni trošak
  33. Koja od navedenih značajka opisuje pojam usluge?
a) mogućnost uskladištenja
b) konzumiranje u trenutku stvaranja
c) opipljive funkcije koje zadovoljavaju neku potrebu
  34. Kojim se instrumentom monetarne politike koristi središnja banka kada se odlučuje na kupovinu vrijednosnih papira?
a) diskontnom stopom   b) obveznim rezervama   c) operacijama na otvorenome tržištu
  35. U kojemu obliku trgovačkoga društva svi suvlasnici odgovaraju neograničeno i solidarno svojom cjelokupnom imovinom za preuzete obveze?
a) u komanditnome društvu   b) u javnome trgovačkom društvu   c) u društvu s ograničenom odgovornošću
  36. Kako se naziva pad opće razine cijena svih dobara i usluga posljedica čega jest rast kupovne snage novca?
a) deflacija   b) devalvacija   c) deprecijacija
  37. Koja od navedenih mjera pripada fiskalnoj politici?
a) povećanje poreznih stopa   b) povećanje deviznih rezerva   c) povećanje vrijednosti domaće valute
  38. Koje od navedenih dobara predstavlja slobodno dobro?
a) vjetrenjača   b) uzgajalište riba   c) sunčeva svjetlost
  39. Poduzetnik je vlasnik tvornice bezalkoholnih pića. Kojom od navedenih aktivnosti poduzetnik odgovara na temeljno ekonomsko pitanje kako proizvoditi?
a) smanjenjem cijene energetskih pića
b) nabavkom koncesije za crpljenje vode
c) uvođenjem nove vode s okusom borovnice
  40. Koje se od navedenih obilježja ne odnosi na uslugu?
a) prenosivost   b) neopipljivost   c) istovremeno pružanje i korištenje
-
41. Kako se naziva višemjesečna faza gospodarskoga ciklusa u kojoj pada realni BDP, raste stopa nezaposlenosti i padaju cijene? _____
  42. Osoba je kupila municipalne obveznice koje dospijevaju na naplatu u roku 9 godina. Kako se naziva vrsta obveznica prema dospijeću u opisanome primjeru? _____
  43. Koji je puni i točan naziv institucije u Republici Hrvatskoj čija je jedna od osnovnih funkcija propisivanje obveznih rezervi poslovnim bankama? _____
  44. Za jedan američki dolar potrebno je izdvojiti šest hrvatskih kuna. Kako se naziva cijena novca strane zemlje iskazana domaćim novcem u opisanome primjeru? _____

45. Kako se naziva tržišna situacija u kojoj su ponuđači spremni ponuditi kilogram višanja po cijeni od deset kuna, a potrošači su spremni platiti tu cijenu? _____
46. Država porezom na dodanu vrijednost svakodnevno oporezuje potrošnju svojih građana. Kako se naziva takav oblik porezne politike koju provodi država? _____
47. Koji još makroekonomski cilj, osim osiguravanja ekonomskoga rasta i osiguravanja uvjeta za kontrolu inflacije, želi postići svaka država? _____
48. Poduzetnik je na kraju poslovne godine ostvario zaradu te je odlučio jedan dio zarade usmjeriti na povećanje plaća svojih zaposlenika. Kako se naziva tržišna funkcija u opisanome primjeru? _____
49. Na tržištu postoji nesavršena konkurencija među ponuđačima mobilnih operatera. Koji još oblik nesavršene konkurencije, osim monopola i duopola, postoji na strani ponude? _____
50. Koje područje ekonomske znanosti proučava gospodarski rast i stabilnost države? _____
51. U Republici Hrvatskoj u jednoj je godini ukupno proizvedeno dobara u vrijednosti 54 milijarde američkih dolara. Kako se naziva opisani pokazatelj razvijenosti Republike Hrvatske? _____
52. Zbog nižih kamatnih stopa na stambene kredite i veće potražnje za nekretninama rasla je cijena nekretnina. Posljedica je rasta cijena smanjenje potražnje za nekretninama i pad gospodarske aktivnosti u ovoj grani gospodarstva. Kako se naziva gospodarski ciklus koji je nastupio nakon rasta cijena nekretnina iz opisanoga primjera? _____
53. Na burzi vrijednosnih papira samostalni je trgovac u svoje ime i za svoj račun ostvario zaradu od 5000 kuna tako što je kupio dionice u vrijednosti 10 000 kuna i prodao ih za 15 000 kuna. Kako se naziva burzovni posrednik iz opisanoga primjera? _____
54. Kako se naziva situacija na financijskome tržištu u kojoj raste vrijednost eura u odnosu na američki dolar te je potrebno izdvojiti manje eura za jedan američki dolar? _____
55. Građanin je oročio štednju u banci te je na račun položio iznos od 50 000 kuna. Uz godišnju fiksnu kamatnu stopu od 0,8 % po isteku ugovora uvećat će mu se vrijednost oročene štednje za 400 kuna. Kako se naziva funkcija novca iz opisanoga primjera? _____
56. U državi se povećala proizvodnja zbog čega se povećala i zaposlenost. Istodobno je došlo do rasta ukupnoga dohotka. Kako se naziva ostvareni makroekonomski cilj iz opisanoga primjera? _____
57. Država je donijela odluku da se male pošiljke iz inozemstva oporezuju porezom na dodanu vrijednost. Kako se naziva takva vrsta oporezivanja? _____
58. Veliki proizvođači jabuka smanjili su ponudu jabuka na svjetskome tržištu, dok je potražnja ostala nepromijenjena. Što će se dogoditi s cijenom jabuka? _____
59. Proizvođač je na tržište plasirao manji broj proizvoda po nižoj cijeni kako bi privukao kupce. Zanimanje je kupaca raslo pa je ponuđač odlučio proizvesti više proizvoda i povisiti im cijenu. Koji zakon tržišta regulira situaciju iz opisanoga primjera? _____
60. Koje područje ekonomske znanosti proučava gospodarski rast i stabilnost države? _____
61. Kako se naziva tok novca čijom se razinom određuje kupovna moć stanovnika? _____
62. Kako se naziva vrsta vrijednosnih papira čijim izdavanjem Vlada Republike Hrvatske može prikupiti potrebna sredstva za dovršetak izgradnje važnoga mosta? _____
63. Kako se nazivaju financijske institucije koje od građana prikupljaju novčana sredstva u obliku uloga na depozite te ih plasiraju u obliku kredita? _____
64. Kako se naziva vrsta poreza koji plaća obrt u fiksno iznosu pod uvjetom da nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost te u prethodnome razdoblju nije ostvario primitak veći od 300.000 kuna? _____
65. Osoba posjeduje veći broj dionica tvrtke koje mu osiguravaju prednost pri isplati dividende. Kako se nazivaju takve dionice? _____
66. Kako se naziva tip gospodarskoga sustava Republike Kube u kojemu država donosi odluke o temeljnim ekonomskim pitanjima? _____
67. Cijena mobitela u prvome kvartalu iznosila je 2.000 kuna, a tražena količina iznosila je 1000 komada. U trećemu kvartalu cijena mobitela pala je na 1.300 kuna, dok je tražena količina porasla na 1700 komada. Kakav će nagib imati krivulja potražnje u opisanome primjeru? _____
68. Na tržištu veliki broj proizvođača nudi bijele pamučne majice, a nitko od ponuđača ne može utjecati na cijenu i količinu. Kako se naziva opisana tržišna situacija? _____

69. Banke su zbog porasta likvidnosti smanjile kamatne stope na kredite za poduzetnike, što je rezultiralo povećanjem broja novih kredita za investiranje u gospodarsku djelatnost. Koja je vrsta monetarne politike opisana u navedenome primjeru? _____
70. Kako se naziva vrsta dobara u koju ubrajamo strojeve kojima se poduzetnik koristi na svojem obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu pri obradi voćnjaka? _____
71. Tvrtka je u obračunskome razdoblju ostvarila ukupne prihode u iznosu 60.000 kuna. Ukupni rashodi su istodobno dosegli iznos od 65.000 kuna. Kako se naziva ostvareni financijski rezultat tvrtke u opisanome primjeru? _____
72. Koji je naziv glavne financijske institucije koja u Republici Hrvatskoj kontrolira poslovne banke te im određuje obvezatne rezerve? _____
73. Kojim se pojmom označava pad vrijednosti hrvatske kune u odnosu na američki dolar zbog čega je potrebno izdvojiti više hrvatskih kuna za jedan dolar? _____
74. Kako se naziva odnos jedne hrvatske kune i jednoga eura, a predstavlja osnovu valutnoga tečaja? _____
75. Kako se naziva plan javnih prihoda i rashoda države koji se odnosi na razdoblje od jedne godine? _____
76. Kako se naziva tržišna struktura kada na tržištu gaziranih pića postoje samo dva proizvođača i oni se dogovaraju oko cijene proizvoda? _____
77. Telekomunikacijska tvrtka ostvarila je neto dobit od 1.6 milijardi kuna u 2018. godini te su Uprava i Nadzorni odbor predložili isplatu dioničarima od 10 kuna po dionici. Kako se naziva opisani prihod dioničara koji će tvrtka isplatiti kao rezultat uspješnoga poslovanja? _____
78. Kojim se pojmom označava pad opće razine cijena, što za posljedicu ima povećanje kupovne snage novca? _____
79. U uvjetima suvremenoga gospodarstva tržište automatski eliminira iz tržišne utakmice one gospodarske subjekte koji su neučinkoviti i nedovoljno produktivni. Kako se naziva opisani tip tržišne funkcije? _____
80. Koje područje ekonomske znanosti proučava gospodarski rast i stabilnost države? _____
81. Kako se naziva postupak pretvorbe državnoga vlasništva u privatno vlasništvo kakav je prošla Republika Hrvatska nakon osamostaljenja početkom devedesetih godina 20. stoljeća? _____
82. Kako se naziva vrijednost dobra iskazana novčanim jedinicama i nastala utjecajem ponude i potražnje? _____
83. Zagrebačka županija je izdavanjem obveznica prikupila financijska sredstva za izgradnju sportsko-rekreacijskih bazena. Kako se naziva opisana vrsta obveznica? _____
84. Dječja igrališta i parkovi grada besplatno su dostupni za korištenje svim građanima. Kako se naziva opisana vrsta ekonomskih dobara? _____
85. U kojemu su tipu gospodarskoga sustava činitelji proizvodnje vlasništvo države koja ujedno upravlja cjelokupnom ekonomskom politikom zemlje? _____
86. Kako se naziva tržište na kojemu se obavlja kupoprodaja stranih valuta? _____
87. Koja vrsta dionice daje dioničaru pravo na dividendu, ali ne i pravo na upravljanje dioničkim društvom? _____
88. Kojoj ekonomskoj politici pripada politika planiranja državnih prihoda i rashoda? _____
89. Kako se naziva tržište vrijednosnih papira? _____
90. Kako se naziva naknada koju će pojedinac platiti banci za pozajmljeni novac? _____

TOČNI ODGOVORI

1. b	16. b	31. a	46. fiskalna politika	62. državna obveznica / obveznica / obligacija	82. cijena / tržišna cijena / ravnotežna cijena
2. c	17. c	32. c	47. smanjiti nezaposlenost / puna zaposlenost	63. banke	83. municipalne obveznice
3. b	18. a	33. b	48. distribucijska/distributivna	64. paušalni	84. javna dobra
4. c	19. c	34. c	49. oligopol	65. povlaštene/prvenstvene/prioritetne dionice	85. komandnom/planskom
5. b	20. b	35. b	50. makroekonomija	66. komandno / centralno-plansko / plansko gospodarstvo	86. devizno tržište
6. a	21. c	36. a	51. bruto domaći proizvod	67. negativan	87. dionice bez prava glasa
7. c	22. b	37. a	52. recesija	68. potpuna ili savršena konkurencija	88. fiskalnoj politici
8. b	23. a	38. c	53. diler	69. ekspanzijska/ekspanzivna/antirecesijska	89. burza
9. a	24. b	39. b	54. aprecijacija	70. kapitalna dobra / kapital	90. kamata
10. a	25. a	40. a	55. novac kao stjecanje bogatstva	71. gubitak / negativan financijski rezultat	91. municipalne obveznice
11. a	26. c	41. depresija	56. gospodarski rast	72. Hrvatska narodna banka	92. javna dobra
12. c	27. b	42. srednjoročne obveznice	57. neizravno oporezivanje	73. deprecijacija	93. komandnom/planskom
13. b	28. c	43. Hrvatska narodna banka	58. cijena će rasti	74. paritet / valutni paritet	94. devizno tržište
14. b	29. b	44. devizni tečaj	59. opći zakon ponude	75. proračun / državni proračun	95. dionice bez prava glasa
15. c	30. b	45. tržišna ravnoteža / kvilibriraj	60. makroekonomija	76. duopol	96. fiskalnoj politici
			61. dohodak	77. dividenda	97. burza
				78. deflacija	98. kamata
				79. selektivna funkcija	
				80. makroekonomija	
				81. privatizacija	

PITANJA OD 2021. – PROMJENA U DRŽAVNOJ MATURI

91. Koja od navedenih promjena u gospodarstvu prati visoku stopu inflacije?
- a) porast zaposlenosti
  - b) porast bogatstva države
  - c) porast cijena proizvoda i usluga
  - d) porast količine ponuđenih proizvoda i usluga
92. Koju vrstu dobra predstavlja računalo kupljeno za osobne potrebe?
- a) javno
  - b) kapitalno
  - c) potrošno
  - d) slobodno
93. Koja se vrsta ekonomske politike bavi preraspodjelom novca iz državnoga proračuna?
- a) politika dohotka
  - b) porezna politika
  - c) monetarna politika
  - d) politika opće potrošnje
94. Kako se naziva pad opće razine cijena svih dobara i usluga posljedica čega je rast kupovne snage novca?
- a) inflacija
  - b) deflacija
  - c) devalvacija
  - d) deprecijacija
95. Kojim se instrumentom monetarne politike koristi središnja banka kada se odlučuje na kupovinu vrijednosnih papira?
- a) obveznim rezervama
  - b) deviznim intervencijama
  - c) operacijama na otvorenome tržištu
  - d) stalno raspoloživim mogućnostima
96. Kako se nazivaju ekonomska dobra koja su svima jednako dostupna za korištenje?
- a) javna dobra
  - b) privatna dobra
  - c) kapitalna dobra
  - d) potrošačka dobra
97. U gospodarstvu jedne države nedostaje čipova za proizvodnju mobitela. Koju će od navedenih posljedica izazvati nedostatak čipova?
- a) rast cijene čipova
  - b) rast proizvodnje mobitela
  - c) smanjenje potreba za čipovima
  - d) smanjenje potražnje za mobitelima
98. Na Zagrebačkoj burzi došlo je do rasta cijene dionice kojom se trguje. Koja od opisanih situacija objašnjava razlog rasta cijene dionice?
- a) Rast cijene dionice posljedica je povećanja tražene količine te dionice.
  - b) Rast cijene dionice posljedica je smanjenja tražene količine te dionice.
  - c) Rast cijene dionice posljedica je smanjenja ponuđene količine te dionice.
  - d) Rast cijene dionice posljedica je povećanja ponuđene količine te dionice.
99. Na tržišnici je nedjeljom ponuđena veća količina jagoda nego ostalim danima u tjednu. Potraživana količina jagoda svih je dana u tjednu jednaka. Kakva će biti očekivana cijena jagoda u nedjelju u odnosu na ostale dane ako pretpostavimo da će se prodati sve jagode na tržištu?
- a) Cijena jagoda zbog veće će ponuđene količine biti viša.
  - b) Cijena jagoda zbog veće će ponuđene količine biti niža.
  - c) Cijena jagoda zbog jednake će potraživane količine biti viša.
  - d) Cijena jagoda zbog jednake će potraživane količine biti ista.
100. Kojim oblikom proračunskih prihoda Republika Hrvatska financira najveći dio javne potrošnje?
- a) prodajom državne imovine
  - b) doprinosima socijalnomu osiguranju
  - c) oporezivanjem fizičkih i pravnih osoba
  - d) dohotkom po osnovi državnoga vlasništva
101. Koji od navedenih razloga ograničava primjenu društveno odgovornoga poslovanja u gospodarskome sustavu?
- a) visoki stupanj korupcije
  - b) visoka stopa zaposlenosti
  - c) visoki dohodak stanovništva
  - d) visoka stopa gospodarskoga rasta
102. Kako se naziva tip gospodarskoga sustava koji je postojao u Hrvatskoj u sastavu SFRJ-a, a obilježavalo ga je udaljavanje od čistoga komandnog gospodarstva i sudjelovanje radnika u donošenju ekonomskih odluka?
- a) državni kapitalizam
  - b) liberalni kapitalizam
  - c) tehnokratski socijalizam
  - d) samoupravni socijalizam
103. Koja ljudska osobina prema Smithovoj teoriji „nevidljive ruke” pridonosi općemu dobru društva?
- a) brižnost
  - b) poniznost
  - c) sebičnost
  - d) zavidnost
104. Kako bi osiguralo svježi kapital, poduzeće izdaje obveznice i dionice koje imaju različite učinke za ulagače. Koja tvrdnja opisuje učinak ulaganja u vrijednosne papire iz opisanoga primjera?
- a) U slučaju likvidacije vlasnik obveznice prije će se naplatiti
  - b) Dobit od dionice je kamata, a dobit od obveznice dividenda.
  - c) Ulaganje u dionice manje je rizično od ulaganja u obveznice.
  - d) Dionice se izdaju s točno utvrđenim rokom, a obveznice bez točno utvrđenoga roka.

105. Država je odlučila većom stopom poreza izravno oporezivati građane s većim dohotkom, dok će građani s najnižim dohotkom biti oslobođeni plaćanja poreza. Kako se naziva opisani oblik izravnoga oporezivanja?
- a) paušalni   b) regresivni   c) progresivni   d) proporcionalni
106. Hrvatska narodna banka objavila je službeni podatak da je stopa inflacije u nacionalnome gospodarstvu u prvome polugodištu 2021. godine iznosila 3,2 %. Kako se naziva tip inflacije opisan u primjeru?
- a) hiperinflacija   b) blaga inflacija   c) umjerena inflacija   d) galopirajuća inflacija
107. U situaciji kada jedan euro vrijedi 7,48 kuna, a jedna kuna vrijedi 0,13 eura, Hrvatska narodna banka odlučuje se provesti devalvaciju kune. Koja od navedenih tvrdnja opisuje situaciju nakon provedene devalvacije?
- a) Za jedan euro potrebno je izdvojiti 7,00 kuna.
b) Za jedan euro potrebno je izdvojiti 8,00 kuna.
c) Za jednu kunu potrebno je izdvojiti 0,50 eura.
d) Za jednu kunu potrebno je izdvojiti 0,30 eura.
108. Koje od navedenih ponašanja građana ne pridonosi održivomu razvoju?
- a) odgovorna potrošnja
b) povećana upotreba bicikala
c) razvrstavanje i reciklaža otpada
d) korištenje neobnovljivih prirodnih resursa
109. Koji se od navedenih opisa odnosi na pretvorbu hrvatskoga gospodarstva u tranzicijskome razdoblju početkom 90-ih godina 20. stoljeća?
- a) pretvaranje državnoga vlasništva u privatno
b) pretvaranje društvenoga vlasništva u državno
c) pretvaranje društvenoga vlasništva u privatno
d) pretvaranje državnoga vlasništva u društveno
110. Kojim se pojmom označava smanjenje vrijednosti hrvatske kune u odnosu na američki dolar uzrokovano trgovinom tim valutama na deviznome tržištu? _____
111. Kako se naziva tržišna struktura u kojoj je država jedini kupac električnih vlakova? _____
112. Kako se nazivaju financijske institucije koje od građana prikupljaju novčana sredstva u obliku depozita te ih plasiraju u obliku kredita? _____
113. U uvjetima suvremenoga gospodarstva tržište automatski eliminira iz tržišne utakmice one gospodarske subjekte koji su neučinkoviti i nedovoljno produktivni. Kako se naziva opisani tip tržišne funkcije? _____
114. Cijena mobitela u prvome kvartalu iznosila je 2.000 kuna, a tražena količina iznosila je 1000 komada. U trećemu kvartalu cijena mobitela pala je na 1.300 kuna, dok je tražena količina porasla na 1700 komada. Kakav će nagib imati krivulja potražnje u opisanome primjeru? _____
115. Koja tercijarna djelatnost u suvremenome hrvatskom gospodarstvu ima najveći udio u hrvatskome bruto društvenom proizvodu? _____
116. Kako se naziva gospodarski proces pretvorbe državne imovine i prelaska u tržišno gospodarstvo kroz koji je Republika Hrvatska prolazila potkraj 20. stoljeća? _____
117. U državi je osnovana samo jedna tvrtka za proizvodnju tramvaja koja samostalno određuje cijene i rokove isporuke. Kako se naziva opisana tržišna struktura? _____
118. Zbog nedostatka šumskoga fonda država nije u mogućnosti osigurati dovoljnu količinu resursa za proizvodnju namještaja kojom bi se zadovoljile ukupne potrebe stanovništva za namještajem. Koji ekonomski zakon objašnjava nedostatak resursa za proizvodnju namještaja u opisanome primjeru? _____
119. Kako se naziva vrsta kapitala postolara u koji ubrajamo njegovu postolarsku radionicu, alat te zalihe kože i potplata? _____
120. Kako se naziva ekonomska politika koju primjenjuje središnja banka kada izravno ili neizravno utječe na količinu primarnoga novca i kamatnu stopu? _____

121. Kako se naziva koncept politika i strategija kontinuiranoga gospodarskog napretka bez štete za okoliš i prirodne izvore bitnih za život budućih naraštaja? _____
122. Na tržištu usluga prijevoza taksijem pojavio se novi ponuđač s nižom cijenom usluge, što je povećalo potražnju za uslugom prijevoza taksijem. Ostali su ponuđači uskoro prilagodili svoje cijene tako da se po novim cijenama ponuđena količina usluge prijevoza taksijem ponovno izjednačila s traženom količinom. Kako se naziva stanje na tržištu usluga prijevoza taksijem koje je u konačnici nastupilo? _____
123. Kako se naziva tržišna struktura na tržištu električne energije ako postoji samo jedan proizvođač i on određuje cijenu proizvoda? _____
124. Vlada donosi odluku o izdvajanju više proračunskoga novca za zdravstvo nego za školstvo. Kojim se pojmom imenuje propuštanje koristi koju je vlada mogla imati ulaganjem u školstvo? _____
125. Donesena je odluka o zamjeni nacionalne valute kune eurom te Hrvatska narodna banka obavlja sve pripremne radnje do uvođenja eura 2023. godine. Kako se naziva vrsta ekonomske politike kojoj pripada ta odluka? _____
126. Kako se naziva model gospodarstva čije su bitne sastavnice zaštita i očuvanje okoliša, poštivanje i unapređenje socijalnih i ljudskih prava te ravnomjeran gospodarski rast? _____

TOČNI ODGOVORI

91. c	110. deprecijacija
92. c	111. monopson
93. d	112. banke
94. b	113. selektivna
95. c	114. negativan
96. a	115. turizam
97. a	116. tranzicija
98. a	117. monopol
99. b	118. Zakon ograničenosti / zakon oskudnosti
100. c	119. materijalni kapital / realna imovina
101. a	120. monetarna politika
102. d	121. održivi razvoj
103. c	122. tržišna ravnoteža / ekvilibrij
104. a	123. monopol
105. c	124. oportunitetni trošak
106. b	125. monetarna politika
107. b	126. održivi razvoj
108. d	
109. b	

127. Koji od navedenih poreza predstavlja neizravan oblik oporezivanja?
- a) porez na dobit
  - b) porez na dohodak
  - c) porez na nekretnine
  - d) porez na dodanu vrijednost
128. Na tržištu nedostaje kvalificirane radne snage i građevinskoga materijala kojim bi se ubrzao proces obnove potresom oštećenih zgrada. Koji je temeljni ekonomski problem opisan u primjeru?
- a) oskudnost
  - b) dostupnost
  - c) učinkovitost
  - d) neograničenost
129. Općina je donijela odluku o prenamjeni vlastitoga zemljišta u poslovnu zonu kako bi potaknuli razvoj gospodarstva. Osnovana je poslovna zona te je izgrađena prometna i druga infrastruktura, a prvi korisnici poslovne zone pribavili su sirovine, unajmili radnike i započeli proizvodnju. Koji od navedenih resursa u opisanome primjeru pripada kapitalnomu dobru poduzetnika u poslovnoj zoni?
- a) sirovine
  - b) zemljište
  - c) poslovna zona
  - d) prometna infrastruktura
130. Država daje izravne potpore aktivnim poljoprivrednicima koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost kako bi osigurala dugotrajnu održivost i povećala njihovu konkurentnost na tržištu. Kako se naziva ekonomska uloga države u opisanome primjeru?
- a) promicanje stabilnosti
  - b) promicanje učinkovitosti
  - c) promicanje jednakosti i pravednosti
  - d) promicanje makroekonomskoga rasta
131. U gospodarstvu jedne države prekomjerno se povećala novčana masa u optjecaju, zbog čega su porasle cijene. Na kraju godine ukupna vrijednost košarice dobara bila je skuplja za 10 %. Kako se naziva makroekonomski pokazatelj koji predstavlja porast vrijednosti košarice dobara?
- a) stopa inflacije
  - b) stopa gospodarskoga rasta
  - c) stopa rasta međunarodnih pričuvi
  - d) stopa rasta nacionalnoga proizvoda
132. Koji bi oblik oporezivanja dohotka trebala primijeniti država koja želi osigurati jednakost i financijsku sigurnost kućanstvima s nižim primanjima?
- a) paušalni
  - b) regresivni
  - c) progresivni
  - d) proporcionalni
133. Kako se naziva međunarodna organizacija koja vodi globalnu politiku održivoga razvoja te je u dokumentu Agenda 2030 predstavila 17 globalnih ciljeva koje planira ostvariti?
- a) Međunarodni monetarni fond
  - b) Svjetska banka
  - c) Svjetska trgovinska organizacija
  - d) Ujedinjeni narodi
134. Koji od navedenih ekonomskih procesa proučava mikroekonomija?
- a) potrošnju kućanstva
  - b) rast ili pad proizvodnje
  - c) kretanje nezaposlenosti
  - d) povećanje opće razine cijena
135. Kako bi tržištu ponudili nove proizvode, zaposlenici tvrtke razvijaju ideju i projektiraju pametne naočale. Kako se naziva proizvodni čimbenik opisan u primjeru?
- a) rad
  - b) zemlja
  - c) kapital
  - d) poduzetništvo
136. Na tržištu ubrzano raste cijena goriva pa vlada intervenira fiksiranjem marže trgovaca naftnih derivata i privremenim smanjenjem trošarina na dizelsko i benzinsko gorivo. Kako se naziva ekonomski sustav opisan u primjeru?
- a) tržišno gospodarstvo
  - b) običajno gospodarstvo
  - c) mješovito gospodarstvo
  - d) komandno gospodarstvo
137. Država daje proizvodno vezane potpore za proizvodnju smokava i šipka kako bi osigurala dugotrajnu održivost poljoprivrednika i povećala njihovu konkurentnost na tržištu. Kako se naziva opisana ekonomska funkcija države?
- a) promicanje tradicije
  - b) promicanje stabilnosti
  - c) promicanje jednakosti i pravednosti
  - d) promicanje makroekonomskoga rasta
138. Na tržištu postoji veliki broj kupaca čipova bez kojih proizvodnja tehničke opreme ne bi bila moguća. Kako se naziva tržišna struktura opisana u primjeru?
- a) oligopol
  - b) monopol
  - c) oligopson
  - d) monopson
139. Nakon višegodišnjega rada kao prehrambeni tehnolog u poznatoj tvornici prehrambenih proizvoda poduzetnica je odlučila pokrenuti svoj posao. Od bake i djeda naslijedila je zemljište, preuredila je garažu, posudila je od roditelja novac za kupnju stroja za prerađivanje maslina te je započela proizvodnju ulja. Koje je sve proizvodne čimbenike opisane u primjeru kombinirala poduzetnica?
- a) prirodne resurse, rad, kapital, poduzetništvo
  - b) prirodne resurse, slobodna dobra, rad, poduzetništvo
  - c) prirodne resurse, slobodna dobra, kapital, poduzetništvo
  - d) prirodne resurse, slobodna dobra, ekonomska dobra, poduzetništvo
140. Veliki broj sunčanih dana u godini omogućuje državi proizvodnju agruma uz niže troškove, zbog čega postaje vodeći izvoznik u regiji. Kako se naziva opisana prednost države u odnosu na ostale države koje imaju manji broj sunčanih dana?
- a) tehnološka prednost
  - b) dohodovna prednost
  - c) komparativna prednost
  - d) globalizacijska prednost

141. U središtu Pazina otvoren je e-bike share point koji uključuje energetski neovisan sustav javnoga iznajmljivanja električnih bicikala, što se smatra ekološki prihvatljivim projektom. Kako se naziva ekonomska usmjerenost u poslovanju jedinice lokalne samouprave opisane u primjeru?
- a) održivi razvoj   b) porast investicija   c) integracija tržišta   d) slobodna razmjena
142. Nakon osamostaljenja Republike Hrvatske nastavljen je proces transformacije gospodarskoga sustava kojim su brojne državne tvrtke postale privatno vlasništvo. Kako se naziva proces opisan u primjeru?
- a) tranzicija   b) pretvorba   c) privatizacija   d) globalizacija
143. Vlada Republike Hrvatske potiče izgradnju golf igrališta i zabavnih parkova na jadranskoj obali. Na koju se granu gospodarstva odnosi poticaj opisan u primjeru?
- a) na promet   b) na turizam   c) na industriju   d) na pomorstvo
144. Koja je od navedenih ovlasti u nadležnosti župana?
- a) Donosi županijski proračun.
b) Upravlja nekretninama u vlasništvu gradova.
c) Obavlja nadzor nad zakonitosti rada tijela mjesnih odbora.
d) Proglašava elementarnu nepogodu u slučaju prirodne katastrofe.
145. Koja od navedenih tvrdnja opisuje ulogu države u procesu stabilizacije gospodarskoga sustava?
- a) Potiče gospodarski rast i ravnotežu cijena i tečaja.
b) Usmjerava sredstva državnoga proračuna za pomoć ranjivim skupinama.
c) Prepušta tržištu da samostalno rješava neučinkovitost državnih poduzeća.
d) Usmjerava i upotrebljava raspoloživa proračunska sredstva za gradnju cesta.
146. Kako se naziva ekonomska politika kojom država smanjuje državnu potrošnju i povećava poreze te tako usporava ekonomske aktivnosti?
- a) restriktivna fiskalna politika
b) ekspanzivna fiskalna politika
c) restriktivna monetarna politika
d) ekspanzivna monetarna politika
147. Radnicima u automobilske industrije smanjena je plaća, a ta su sredstva usmjerena u povećanu proizvodnju automobila. Koji je čimbenik opisan u primjeru utjecao na povećanje ponude automobila na tržištu?
- a) inovacija   b) tehnologija   c) cijena inputa   d) prihodi potrošača
148. Globalna ekonomska kriza prijeti da će postati društvena kriza u mnogim zemljama u razvoju, osim ako te zemlje ne poduzmu ciljane mjere za zaštitu ranjivih ljudi u svojim zajednicama. Kako se naziva globalna institucija koja daje tehničku i financijsku pomoć zemljama u razvoju?
- a) Svjetska banka
b) Ujedinjeni narodi
c) Svjetska trgovinska organizacija
d) Svjetska zdravstvena organizacija
149. Kako se naziva proces koji se dogodio prelaskom Republike Hrvatske iz centralno-planskoga u tržišno gospodarstvo?
- a) pretvorba   b) tranzicija   c) privatizacija   d) globalizacija
150. Vlada Republike Hrvatske daje poticaj za uzgoj bobičastoga voća i ljekovitoga bilja u gorskoj Hrvatskoj. Na koju se granu gospodarstva odnosi poticaj opisan u primjeru?
- a) na promet   b) na turizam   c) na poljoprivredu   d) na ugostiteljstvo
151. Koju od navedenih sastavnica proučava makroekonomija?
- a) ukupan izvoz i uvoz
b) ponašanje kućanstva
c) cijene pojedinih proizvoda
d) učinkovitost poslovnih subjekata
152. Poduzetnik je, procjenjujući moguće troškove proizvodnje i ostvarene prihode od prodaje proizvoda, zaključio kako mu je isplativije proizvoditi džem od jagode nego kompot od jagode. Na koje je temeljno gospodarsko pitanje odgovoreno u opisanome primjeru?
- a) Što proizvoditi?   b) Kako proizvoditi?   c) Kada proizvoditi?   d) Za koga proizvoditi?
153. Kako se naziva ekonomska politika u kojoj država povećava državnu potrošnju i smanjuje poreze, čime utječe na smanjenje inflacijskoga jaza?
- a) restriktivna fiskalna politika
b) ekspanzivna fiskalna politika
c) restriktivna monetarna politika
d) ekspanzivna monetarna politika
154. Koje obilježje narušava uvjete potpune konkurencije?
- a) veliki broj različitih tvrtki
b) raznovrsnost proizvoda na tržištu
c) državno zamrzavanje tržišnih cijena
d) slobodno kretanje ekonomskih dobara
155. Središnja banka namjerno snižava vrijednost domaće valute u odnosu na druge valute kako bi održala stabilnost tečaja. Kako se naziva zakonsko smanjenje vrijednosti domaće valute opisano u primjeru?
- a) aprecijacija   b) deprecijacija   c) devalvacija   d) revalvacija

156. Kako se naziva proces koji se dogodio prilikom prelaska Republike Hrvatske iz centralno-planskoga u tržišno gospodarstvo tijekom kojega je društveno vlasništvo postalo državno vlasništvo?
- a) tranzicija   b) pretvorba   c) privatizacija   d) globalizacija
157. Vlada Republike Hrvatske bespovratnim sredstvima u iznosu 10 000 eura potiče gradnju bazena privatnih iznajmljivača i vlasnika manjih obiteljskih hotela. Kako se naziva grana gospodarstva na koju će opisani primjer imati najveći utjecaj?
- a) promet   b) turizam   c) industrija   d) poljoprivreda
158. Kako se naziva gospodarski sustav u kojemu se poduzetnik bavi proizvodnjom i prodajom dječje hrane određujući cijenu na temelju tržišnih kretanja, dok država na cijenu tih proizvoda utječe smanjivanjem stope poreza na dodanu vrijednost?
- a) tržišno gospodarstvo   b) običajno gospodarstvo   c) mješovito gospodarstvo   d) komandno gospodarstvo
159. Koji je od navedenih ekonomskih sustava zasnovan isključivo na centralizaciji odlučivanja i sustavu administrativnih cijena?
- a) tržišno gospodarstvo   b) običajno gospodarstvo   c) mješovito gospodarstvo   d) komandno gospodarstvo
160. Koja od navedenih tvrdnja ne opisuje obilježje ekonomskoga dobra?
- a) Ekonomska dobra prisutna su u ograničenoj količini.
b) Ekonomska dobra dostupna su na određenim mjestima.
c) Ekonomska dobra besplatna su i svima na raspolaganju.
d) Ekonomska dobra u mogućnosti su zadovoljiti određenu potrebu.
161. Vlada se odlučuje na povećanje državne potrošnje kroz završetak izgradnje željezničke pruge te smanjivanje poreza na dodanu vrijednost na određena dobra, što za posljedicu ima povećanje zaposlenosti. Kako se naziva ekonomska politika vlade opisana u primjeru?
- a) restriktivna fiskalna politika
b) ekspanzivna fiskalna politika
c) restriktivna monetarna politika
d) ekspanzivna monetarna politika
162. Kojom od navedenih mjera država može preko središnje banke utjecati na gospodarska kretanja?
- a) smanjenjem poreza na dohodak
b) smanjenjem prihoda od javnih dobara
c) smanjenjem kamatne stope na kredite
d) smanjenjem doprinosa za mirovinsko osiguranje
163. Hrvatski građani izdvajaju 18,3 % godišnje potrošnje na prehranu, a to znači da veći dio dohotka odlazi na podmirenje osnovnih potreba, što utječe na smanjenje životnoga standarda. Koji makroekonomski cilj treba ostvariti da bi se povećao životni standard građana u opisanome primjeru?
- a) gospodarski rast   b) ekonomsku slobodu   c) pravednu raspodjelu   d) ekonomsku učinkovitost
164. Koji subjekti gospodarskoga sustava Republike Hrvatske donose odluke kojima se određuje vrsta gospodarskoga sustava, njegova struktura i procesi?
- a) građani   b) zaposlenici   c) poslovni subjekti   d) državne institucije
165. Koja od navedenih tvrdnja ne opisuje djelovanje tržišnoga gospodarstva?
- a) Politički dužnosnici upravljaju gospodarstvom.
b) Cijene se određuju na temelju zakona ponude i potražnje.
c) Konkretnim mjerama i zakonima država potiče poduzetništvo.
d) Svatko može birati čime će se baviti, ali u skladu s pravnim propisima.
166. Koji od navedenih ekonomskih pojmova označava nemogućnost proizvodnje potrebne količine maslinovoga ulja uslijed slabijega uroda maslina?
- a) korisnost   b) optimizacija   c) ograničenost   d) ekonomizacija
167. Poduzeće je preradilo nabavljene ekološke jabuke od domaćih poljoprivrednika u visoko kvalitetan prirodni sok uz pomoć automatiziranoga tehnološkog procesa. Kako se naziva aktivnost ekonomskoga procesa opisana u primjeru?
- a) potrošnja   b) razmjena   c) raspodjela   d) proizvodnja
168. Došlo je do zagađenja pitke vode te je zavod za javno zdravstvo izdao priopćenje da se voda privremeno ne koristi za piće. Koja od navedenih tvrdnja opisuje posljedicu ograničenosti pitke vode iz opisanoga primjera?
- a) Smanjit će se prinos poljoprivrednih proizvoda.
b) Povećat će se jedinična cijena potrošnje vode kućanstava.
c) Povećat će se potražnja za vodom u bocama u prodavaonicama.
d) Smanjit će se proizvodnja električne energije u hidroelektranama.
169. Zbog rasta cijena sirovina za proizvodnju kišobrana proizvođači razmještaju proizvodne čimbenike u proizvodnju kišnih kabanica. Kako se naziva tržišna funkcija opisana u primjeru?
- a) selektivna   b) alokacijska   c) distribucijska   d) informacijska
170. Koja od navedenih tvrdnja opisuje djelovanje tržišnoga gospodarstva?
- a) Zajamčeni su pravo privatnoga vlasništva i pravo nasljeđivanja.
b) Državno ili društveno vlasništvo temelj je tržišnoga gospodarstva.
c) Država planira, koordinira i nadzire sve gospodarske i društvene aktivnosti.
d) Ostvareni dohodak u gospodarstvu raspodjeljuje se prema potrebama pojedinaca.

171. Koje od navedenih područja ekonomije proučava makroekonomija?

- a) ukupnu zaposlenost
- b) zadovoljstvo potrošača
- c) ponašanje članova kućanstava
- d) učinkovitost poslovnoga subjekta

172. Koje je od navedenih dobara slobodno?

- a) zrak
- b) hrana
- c) internet
- d) obrazovanje

173. Na tržištu telekomunikacija prisutno je nekoliko operatera koji kontroliraju većinu tržišnoga udjela i nude usluge mobilne i fiksne telefonije, interneta i televizije. Kontrolom tržišnoga udjela otežavaju konkurenciju i ograničavaju izbor potrošačima. Kako se naziva opisana tržišna struktura?

- a) duopol
- b) oligopol
- c) monopol
- d) savršena konkurencija

174. Koja od navedenih situacija na tržištu opisuje tržišnu ravnotežu?

- a) Na tržištu je prisutna jednaka potražnja i ponuda krumpira.
- b) Na tržištu je prisutna niska potražnja za jagodama, a ponude nema.
- c) Na tržištu je prisutna niska potražnja za kupusom, a ponuda je velika.
- d) Na tržištu je prisutna visoka potražnja za marelicama, a ponuda je mala.

175. Na domaćemu tržištu jedan trgovac nudi 250 g kave za 3,50 eura, a drugi istu vrstu i količinu kave nudi za 3,60 eura. Kako se naziva funkcija novca opisana u primjeru?

- a) svjetski novac
- b) sredstvo razmjene
- c) obračunska jedinica
- d) sredstvo očuvanja vrijednosti

176. Na tržištu telekomunikacijskih usluga posluju svega četiri poduzeća koja se međusobno dogovaraju o cijeni poziva, podatkovnoga prometa i drugih usluga. Kako se naziva opisana tržišna struktura? _____

177. Kako se naziva ekonomski sustav u kojemu poduzetnici samostalno donose odluke o tome koju će djelatnost obavljati, a u slučaju poteškoća država mjerama poticanja potpomaže njihovu djelatnost? _____

178. Kako se naziva primjena novih ideja ili postupaka koji pridonose unapređenju proizvodnih procesa? _____

179. Kako se naziva dio ekonomske politike države gdje se poreznom politikom i oporezivanjem građana financira izgradnja i modernizacija bolnica? _____

180. Poslovna organizacija izdala je obveznice u vrijednosti 50 000 eura za nabavu novoga stroja za obradu metala. Kako se naziva vrsta obveznica u opisanome primjeru? _____

181. U poslovnoj godini dioničko društvo ostvarilo je pozitivan financijski rezultat poslovanja. Kako se naziva imovinsko pravo koje ostvaruje vlasnik dionice toga dioničkog društva? _____

182. Kako se nazivaju proizvodna dobra koja osigurava država i koja su ravnopravno dostupna korisnicima bez mogućnosti isključivanja fizičkih i pravnih osoba u njihovu korištenju? _____

183. Koju funkciju ispunjava tržište kada proizvođačima omogućuje da saznaju trenutnu potražnju i trendove? _____

184. Učenik ima na raspolaganju 5 eura za kupnju sendviča i soka, za što mu je ukupno potrebno 3 eura, no on želi popiti i kavu za koju su mu potrebna dodatna 3 eura. Koji se ekonomski zakon odnosi na nemogućnost zadovoljenja želje učenika opisane u primjeru? _____

185. Hrvatska narodna banka će se u procesu prelaska na euro brinuti o povlačenju kuna iz optjecaja i njihovu zbrinjavanju. Kako se naziva dio ekonomske politike opisane u primjeru koju će provoditi središnja banka? _____

186. Hrvatski sabor je na prijedlog Vlade Republike Hrvatske izglasao snižavanje stopa PDV-a i rebalans državnoga proračuna kojim su povećani javnih rashodi. Kako se naziva opisana vrsta fiskalne politike koju provodi Vlada Republike Hrvatske? _____

187. Zbog povećanja troškova proizvodnje došlo je do porasta cijene suncokretova ulja te su se potrošači više orijentirali na kupovinu svinjske masti koja je cjenovno povoljnija. Kojim se ekonomskim pojmom opisanim u primjeru označava svinjska mast u odnosu na suncokretovo ulje? _____

188. Kako se nazivaju ekonomska dobra koja nemaju materijalni oblik i koja se ne mogu skladištiti niti koristiti za buduću potrošnju? _____

189. Kako se naziva ekonomska politika kojom država preko središnje banke regulira ponudu novca i tako utječe na gospodarska kretanja?
_____
190. Država izravno oporezuje građane s većim dohotkom većim poreznim stopama, dok građane s najnižim dohotkom oslobađa plaćanja poreza. Kako se naziva opisana vrsta izravnoga oporezivanja građana? _____
191. Stopa inflacije u Republici Hrvatskoj na godišnjoj razini iznosi 7,8 %. Kako se naziva tip inflacije opisan u primjeru? _____
192. S ciljem ublažavanja klimatskih promjena Vlada Republike Hrvatske je donijela odluku da se smanji stopa PDV-a na 0 % za isporuku i ugradnju solarnih ploča na privatne stambene objekte te javne i druge zgrade. Na koju je javnu politiku Europske unije opisanom odlukom Vlada Republike Hrvatske djelovala? _____
193. Slijepe osobe žale se što im nisu dostupni prilagođeni bankomati i smatraju da nisu u istoj poziciji kao klijenti banaka bez tjelesnih poteškoća. Kako se naziva neopravdano štetno ponašanje prema članovima društvene skupine opisano u primjeru? _____
194. Država je dala poticaje građanima za obnovu kuća i poljoprivrednih imanja uz uvjet da nastave ekoproizvodnju. Lokalni marketinški stručnjaci osmislili su prodaju turističkih aranžmana u tim naseljima s ciljem gospodarskoga rasta i očuvanja tradicije. Kako se naziva gospodarski sustav opisan u primjeru? _____
195. Zbog poskupljenja plina i struje građani moraju svoj dohodak prerasporediti kako bi podmirili ostale troškove poput stanovanja, prehrane, obrazovanja i zdravlja. Koje područje ekonomije proučava ponašanje građana kao potrošača opisano u primjeru? _____
196. U tradicionalnim gospodarstvima u kojima se proizvodi za potrebe obitelji višak jednoga dobra zamjenjuje se drugim dobrom. Kako se naziva izravna zamjena dobara opisana u primjeru? _____
197. Kako se naziva ekonomski prostor razmjene na kojemu se dobra kupuju i prodaju prema određenim ekonomskim zakonitostima?
_____
198. Vlada donosi odluku o izdvajanju više proračunskoga novca za zdravstvo nego za poljoprivredu. Kako se naziva propuštena korist koju bi stanovništvo imalo većim izdvajanjem novca za poljoprivredu? _____
199. Europska središnja banka najavila je povećanje referentnih kamatnih stopa, zbog čega će se povećati i kamatne stope na stambene kredite u Republici Hrvatskoj. Kako se naziva vrsta ekonomske politike opisana u primjeru? _____
200. Tvrtka koja posluje u lokalnoj zajednici u kojoj je veliki broj oboljelih donirala je bolnici sredstva za nabavu novoga uređaja za CT dijagnostiku pokazujući time brigu za društvo. Kako se naziva oblik poslovanja tvrtke opisan u primjeru? _____
201. Zbog nejednakih prilika malih i srednjih poduzeća na tržištu Vlada Republike Hrvatske usvojila je programe potpore i poticaja za projekte zelene i digitalne tranzicije malih i srednjih poduzeća te za jačanje njihove konkurentnosti. Kako se naziva vrsta državne pomoći opisana u primjeru?
_____
202. Kako se naziva skup srodnih malih poduzeća koja se udružuju radi snižavanja troškova te povećavanja učinkovitosti i konkurentnosti na tržištu?
_____
203. Istraživanja su pokazala da veliki broj ljudi pije kavu s dodatkom šećera. Zbog porasta cijene kave smanjila se potražnja za kavom, ali i za šećerom. Kojoj vrsti dobara pripadaju kava i šećer kada se koriste zajedno i međusobno se dopunjuju kao u opisanome primjeru?
_____
204. U državnome proračunu planiraju se prihodi u iznosu od 25 milijardi eura i rashodi od 26,7 milijardi eura. Kako se naziva stanje proračuna u opisanome primjeru? _____
205. Ostvarenu dobit u iznosu 20 000 eura poduzeće želi reinvestirati u kupnju novoga stroja za pakiranje, ali nema dovoljno sredstava jer cijena stroja iznosi 22 000 eura. Koji ekonomski zakon objašnjava opisanu nemogućnost poduzeća da kupi stroj? _____
206. Kako se naziva funkcija osobe koja rukovodi poslovanjem Hrvatske narodne banke? _____

207. Potrošači su nakon medijske kampanje udruge za zaštitu prava životinja počeli bojkotirati poznatu tvrtku krznenih kaputa i kupovati kapute od umjetnoga krzna druge tvrtke. Kojim se pojmom označava politički motivirana kupnja opisana u primjeru? _____
208. Zbog smanjene kupovne moći proizvodi se gomilaju na tržištu te su trgovci prisiljeni smanjivati cijene kako bi potaknuli kupce na kupnju. Kojim se pojmom označava opisani odnos cijena proizvoda i vrijednosti novca? _____
209. Kako se naziva ekonomska politika kojom država povećava javne rashode i smanjuje porezne stope? _____
210. Poduzeće odlučuje ostvarenu dobit usmjeriti u obnovu pogona za proizvodnju zbog čega odustaje od planirane kupnje novih automobila. Kako se naziva nastali trošak odustajanja od kupnje novih automobila? _____
211. Kako se naziva financijska institucija koja regulira količinu novca u optjecaju unutar gospodarstva države te upravlja kreditnom politikom? _____
212. Proizvođač automobila predstavio je na konferenciji za novinare prelazak na potpuno automatiziranu proizvodnju automobila. Na koje je temeljno gospodarsko pitanje proizvođač iz opisanoga primjera dao odgovor? _____
213. Učiteljica koja je dobila jubilarnu novčanu nagradu potrošila ju je na putovanje i posjet svjetskoj izložbi u Parizu. Kako se naziva ekonomski proces opisan u primjeru? _____
214. Kojim se ekonomskim pojmom objašnjava propuštena prilika za društvenim životom i zabavom ako osoba odluči večer provesti u učenju umjesto da ode na zabavu? _____
215. Kako se naziva gospodarski sustav u kojemu privatne tvrtke djeluju na tržištu, a država ima snažnu ulogu da kroz poreze i socijalne programe podržava socijalnu pravdu i jednakost? _____
216. Kojim se ekonomskim pojmom označava relativna sposobnost poslovnoga subjekta da proizvodi proizvode ili pruža usluge bolje nego ostali sudionici na domaćemu i stranomu tržištu? _____
217. Kako se naziva dužnički vrijednosni papir koji izdavatelja obvezuje na povrat pozajmljenih sredstava u određenome roku i s određenom kamatom? _____

TOČNI ODGOVORI

127. d	161. b	194. mješovito gospodarstvo
128. a	162. c	195. mikroekonomija
129. a	163. a	196. trampa / robna razmjena / naturalna razmjena
130. c	164. d	197. tržište
131. a	165. a	198. oportunitetni trošak
132. c	166. c	199. monetarna politika
133. d	167. d	200. društveno odgovorno poslovanje
134. a	168. c	201. subvencija
135. a	169. b	202. klaster
136. c	170. a	203. komplementarnim dobrima
137. c	171. a	204. budžetski / proračunski deficit
138. c	172. a	205. zakon oskudnosti / ograničenosti
139. a	173. b	206. guverner Hrvatske narodne banke
140. c	174. a	207. etička kupnja / društveno odgovorna kupnja / održiva kupnja
141. a	175. c	208. deflacija
142. c	176. oligopol	209. fiskalna politika / ekspanzivna fiskalna politika
143. b	177. mješoviti sustavi / mješovito gospodarstvo	210. oportunitetni trošak
144. d	178. inovacija	211. središnja (centralna) banka
145. a	179. fiskalna politika	212. Kako proizvoditi?
146. a	180. korporativne obveznice	213. potrošnja
147. c	181. dividenda	214. oportunitetni trošak
148. a	182. javna dobra	215. mješovito gospodarstvo
149. b	183. informacijsku funkciju	216. konkurentnost / konkurentska prednost
150. c	184. zakon oskudnosti / ograničenosti	217. obveznica
151. a	185. monetarna politika	
152. a	186. ekspanzivna fiskalna politika	
153. b	187. supstitut / supstitutivno dobro / zamjensko dobro / zamjenski proizvod	
154. c	188. usluge	
155. c	189. monetarna politika	
156. b	190. progresivno oporezivanje	
157. b	191. umjerena inflacija	
158. c	192. politiku zaštite okoliša (održivoga razvoja)	
159. d	193. diskriminacija	
160. c		